

KÚRIA

Bfv.III.1.175/2012/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. év január hó 15. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A hamis tanúzás büntette miatt S. I. és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a Győr-Moson-Sopron Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Győri Városi Bíróság B.1027/2010/9. számú ítéletét K. A. II. rendű terhelt tekintetében annyiban változtatja meg, hogy a II. rendű terheltet megrovásban részesíti.

Egyebekben a megtámadott határozatot a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 6.000 (hatezer) forint bünygyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Győri Városi Bíróság a 2012. június 18. napján kihirdetett és fellebbezés hiányában aznap jogerőre emelkedett B.1027/2010/9. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki hamis tanúzás büntetében [Btk. 238. § (1) bekezdés, (4) bekezdés I. fordulat], s ezért őt 2 évre próbára bocsátotta, valamint bűnügyi költség megfizetésre kötelezte.

Az irányadó tényállás lényege szerint a II. rendű terhelt 2009. október 24-én egy önbíráskodás büntette miatt elrendelt nyomozás során valótlan tartalmú tanúvallomást tett, majd azt 2010. február 9-én a folytatólagos kihallgatása során utóbb megváltoztatta, feltárva, hogy korábban valótlan tartalommal vallott.

Az ítélet a Be. 259. §-a (1) bekezdésének megfelelően rövidített indokolással került írásba foglalásra, s így jogi értékelést nem tartalmazott.

A jogerős ügydöntő határozat (ítélet) ellen a Győr-Moson-Sopron Megyei Főügyészség a II. rendű terhelt terhére nyújtott be felülvizsgálati indítványt 2012. augusztus 3-án.

Az indítvány megjelölte a Be. 416. §-a (1) bekezdés b) pontjának II. fordulatát, és a támadott határozat megváltoztatását, pénzbüntetés kiszabását indítványozta.

Az indítvány indoka szerint a hamis tanúzás büntette 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, tehát a legfeljebb 3 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő büntett esetén alkalmazható próbára bocsátás törvénysértő intézkedés.

A Legfőbb Ügyészség a BF.2193/2012. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt fenntartotta, és azzal megegyező indítványt tett.

A Kúria a Be. 420. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, melyen a Legfőbb Ügyészség képviselője az átiratban foglaltakat maradéktalanul fenntartotta.

A II. rendű terhelt védője az intézkedés törvénysértő voltával egyetértett, de a pénzbüntetés kiszabását ellenezte, mert védencének a támadott határozatban számba vettel egyező ugyan az anyagi helyzete, azóta azonban élettársi kapcsolatban él, és élettársával gyermeket várnak. Közérdekű munka alkalmazása lenne megfelelő, amihez viszont tisztázni kellene további szempontokat, így hatályon kívül helyezést és új eljárás elrendelését indítványozta.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Főügyészség felülvizsgálati indítványa alapos.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján valóban felülvizsgálatnak van helye, ha - a bűncselekmény törvénysértő minősítésén túl - a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

A bíróság törvényt sértett, amikor a II. rendű terheltet próbára bocsátotta.

A bíróság a II. rendű terheltet a Btk. 238. § (1) bekezdése és (4) bekezdés I. fordulata szerinti hamis tanúzás büntetettében mondta ki bűnösnek.

E bűncselekmény - az elkövetéskor és az elbíráláskor egyaránt - 5 évig terjedő szabadságvesztéssel volt büntethető, ugyanakkor a Btk. 72. §-ának (1) bekezdése a 3 évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő büntett miatt engedte a próbára bocsátást, azaz a büntetés kiszabásának próbaidőre történő elhalasztását.

Jelen ügyben azonban a próbára bocsátás a büntető anyagi jog „más”, és pedig mérlegelést nem tűrő szabályába ütköző, törvénysértéssel alkalmazott intézkedés.

Ha a bíróság a Btk. Különös Részében meghatározott büntetési tétel legkisebb mértékét a büntetés kiszabásának a 83. §-ában foglalt rendelkezéseire - és a BKv 56. számú véleményben foglalt bünteteskiszabási tényezőkre - figyelemmel túl szigorúnak találja, enyhítéssel élhet.

Az enyhítés lehet egyszeri, kétszeri vagy korlátlan.

Az adott bűncselekmény vonatkozásában a Btk. Különös Része nem határozza meg a büntetési tétel alsó határát, így azt a Btk. 40. §-ának (2) bekezdésében a határozott ideig tartó szabadságvesztés legrövidebb tartama gyanánt előírt 2 hónap képezi.

Ehhez képest az ún. egyszeri enyhítéssel az alsó határban egy évnél rövidebb tartamú szabadságvesztés helyett közérdekű munkát vagy pénzbüntetést lehetett volna kiszabni, és kísérlet vagy bűnsegély hiányában nem kerülhetett volna sor az ún. kétszeri enyhítésre [Btk. 87. § (3) bekezdés].

Amennyiben a törvény korlátlan enyhítést enged, bármely büntetési nem legkisebb mértéke is kiszabható [Btk. 87. § (4) bekezdés]. Ez azt jelenti, hogy törvényesen a legenyhébb büntetési nemet képező pénzbüntetés lett volna kiszabható, akár a legkisebb mértékében is, ami - az elkövetéskor hatályos büntetőtörvény szerint - 30 napi tételnek, és 100 forintjával egynapi összegnek [Btk. 51. § (2) bekezdés] felelt volna meg.

A rövidített indokolással írásba foglalt ítéletben az alkalmazott jogszabályok között nem szerepel olyan törvényhely, amely enyhítésre utalt volna.

Ugyanakkor az irányadó tényállás tartalmazza, hogy a II. rendű terhelt az alapügy jogerős befejezése előtt az eljáró hatóságnak az általa szolgáltatott bizonyítási eszköz hamis voltát bejelentette, ami a büntetés korlátlan enyhítését vagy különös méltánylást érdemlő esetben mellőzését teszi lehetővé [Btk. 241. § (2) bekezdés].

A bíróság nem a büntetés mellőzéséről döntött, amire különös méltánylást érdemlőség esetén kerülhetett volna sor.

Nyilvánvaló, hogy a Btk. 241. § (2) bekezdése szerinti körülmény önmagában csak a büntetés korlátlan enyhíthetőségét alapozhatja meg. A különös méltánylást érdemlőség többlet feltétel, amit megalapozó tényező azonban az irányadó tényállásból nem tűnik ki.

Az eljáró bíróság viszont a büntetés korlátlan enyhítésével a II. rendű terheltet nem bocsáthatta volna próbára, hiszen a próbára bocsátás a büntetés kiszabását próbaidőre elhalasztó intézkedés, az pedig csak a próbára bocsátás törvényi feltételrendszere esetén

alkalmazható (BH 1980.153.); (BH 2006.139.); (BH 2009.197.); (BH 2011.330.).

A Kúria a terhelt esetében megfelelő jogkövetelmény törvényi lehetőségét vizsgálta. Abból indult ki, hogy az adott bűncselekményhez rendelt szankció (2 hónaptól 5 évig terjedő szabadságvesztés) mögött álló, és a bűncselekmény másik általános fogalmi elemét alkotó társadalomra veszélyesség (Btk. 10. §) súlya a terhelt magatartása folytán nyilvánvalóan jelentős mértékben csökkent.

Ezért ilyen esetben elsődlegesen a megrovás alkalmazhatóságát kell vizsgálni.

A Btk. 71. §-ának (1) bekezdése szerint megrovásban kell részesíteni azt, akinek a cselekménye az elbíráláskor már nem veszélyes, vagy oly csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a törvény szerint alkalmazható legkisebb büntetés kiszabása, vagy más intézkedés - ide nem értve az elkobzást és a vagyonelkobzást - alkalmazása is sürgős.

A Be. 241. § (2) bekezdése szerinti körülmény megléte esetében kétségtelen, hogy a cselekmény az elbíráláskor már oly csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy más, a törvény szerint alkalmazható büntetés kiszabása is sürgős.

Jelen ügyben más, a jellege folytán a törvény szerint alkalmazható intézkedés a próbára bocsátás lehetne, annak azonban - a kifejtettek szerint - nincsenek meg a feltételei.

Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak helyt adott, s a II. rendű terhelt tekintetében a megtámadott határozatot a Be. 427. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján megváltoztatta, és a törvénynek megfelelő határozatot hozva a II. rendű terheltet megrovásban részesítette.

A felülvizsgálati eljárásban kirendelt védői díjként felmerült bűnügyi költséget a Be. 429. § (1) bekezdése záró fordulata alapján az állam viseli.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2013. január 15.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Feleky István s.k.
előadó bíró, Dr. Székely Ákos s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

írnok
BÉ